

РЕШЕНИЕ

№ 1195

гр. София, 29.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на пети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Йоана М. Генжова
Виктория Мингова

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски
като разгледа докладваното от Виктория Мингова Въззивно гражданско дело
№ 20231100501634 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

С Решение № 15274 от 30.12.2022 г., постановено по гр. д. № 20211110147737 по описа за 2021 г. на СРС, 61 състав е отхвърлен предявеният от „ЗК Л.И.“ АД с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „*****“ срещу А. П. Й. с ЕГН *****, с адрес: гр. София, жк. ***** иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 500, ал. 2 КЗ за признаване за установено в отношенията между страните, че ответникът А. П. Й. дължи на ЗК „Л.И.“ АД сумата от 1 405, 66 лева, представляваща платено застрахователно обезщетение за настъпило на 18.04.2016 г. застрахователно събитие – ПТП между лек автомобил „Крайслер Круизер“ с рег. № ***** и лек автомобил „Пежо 206“ с рег. № *****, за което е образувана щета № 0000-5060-16-100817, поради неспазване правилата за движение по пътищата от водача на л.а. „Крайслер“, чиято гражданска отговорност е застрахована в „ЗК Л.И.“ АД със задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по застрахователна полица № BG/22/116000936734, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – 14.12.2020 г. до окончателното плащане на сумата.

Срещу решението в срок е постъпила въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство – „ЗК Л.И.“ АД, ЕИК *****. В

депозираната жалба са изложени съображения за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното решение. Въззивникът излага, че неправилно решаващият съд е приел, че не е налице основание за регрес, доколкото ответникът към момента на ПТП не е бил с отнето свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС). Поддържа, че от представения протокол за ПТП, като официален документ, се установява, че водачът-ответник е с отнето СУМПС. Същото се установявало и от представения по делото АУАН. Счита за неотносимо твърдението, че водачът не е наказан за това нарушение, а единствено за това, че не носи съответния документ със себе си. Отправя се искане за отмяна на обжалваното решение и уважаване на предявения иск. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ответника в първоинстанционното производство – А. П. Й. с ЕГН ***** чрез назначения му от съда особен представител – адв. Й. Т., САК. Излагат се съображения за неоснователност на доводите на жалбоподателя. Отправя се искане за потвърждаване на първоинстанционното решение като правилно и законосъобразно.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Не са допуснати нарушения на императивни материални норми, за приложението на които въззивният съд е длъжен да следи служебно.

По доводите за неправилност на решението въззивният съд намира следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с искова молба от „ЗК Л.И.” АД срещу А. П. Й., с която е предявен иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 500, ал. 2 КЗ.

Ищецът твърди, че на 18.04.2016г. в гр. София, ул. „Дж. Неру”, на изхода от магазин „Фантастико” А. П. Й., управлявайки лек автомобил „Крайслер Круизер” с рег. № *****, неспирайки на знак „стоп”, станал причина за настъпване на ПТП, удряйки лек автомобил „Пежо 206” с рег. № *****. На виновния водач бил съставен акт за установяване на административно нарушение (АУАН). За настъпилото ПТП бил съставен Протокол за ПТП №1598792/18.04.2016г., в който било отразено, че виновният водач А. П. Й. не притежава валидно свидетелство за управление на МПС, тъй като към момента на ПТП, същото му било временно от него. При ПТП били причинени материални вреди на лек автомобил „Пежо 206” с рег. № *****. Към датата на събитието гражданската отговорност на виновния водач А. П. Й. била застрахована в „ЗК Л.И.” АД по застрахователна полица № BG/22/116000936734 със срок на валидност от 24.03.2016 г. до 24.03.2017 г. След предявена претенция от собственика на „Пежо 206” с рег.

№ ***** към ищеца, била образувана щета №0000-5060-16-100817, извършен оглед и съставен опис на вредите от увреденото ППС. Било определено застрахователно обезщетение в размер на 1405,66 лева, която сума била изплатена на собственика на увредения автомобил с платежно нареждане №BORD05292239. „ЗК Л.И.” АД депозирало заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, във връзка с което по ч. гр. д. № 6575/2021г., по описа на СРС, 61 състав била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК. Заповедта била връчена на длъжника при условията на чл. 47, ал. 5 ГПК, поради което на ищеца били дадени указания за предявяване на установителен иск. Поради това и в указания срок ищецът предявил настоящия иск. Моли съдът да признае за установено в отношенията между страните, че ответникът А. П. Й. дължи на ЗК „Л.И.” АД сумата от 1405,66 лева, представляваща платено застрахователно обезщетение за настъпило на 18.04.2016 г. застрахователно събитие – ПТП между лек автомобил „Крайслер Круизер” с рег. № ***** и л.а. „Пежо 206” с рег. № *****, за което е образувана щета № 0000-5060-16-100817, поради неспазване правилата за движение по пътищата от водача на лек автомобил „Крайслер”, чиято гражданска отговорност е застрахована в „ЗК Л.И.” АД със задължителна застраховка гражданска отговорност на автомобилистите по застрахователна полица № BG/22/116000936734, ведно със законната лихва, считано от датата на депозирание на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – 14.12.2020г. до окончателното плащане на сумата. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът – А. П. Й., чрез особения си представител – адв. Й. Т. депозира отговор на исковата молба, в която оспорва иска по основание и размер. Оспорва наличието на сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност” относно водача на лек автомобил „Крайслер” с рег. № ***** и плащането на застрахователни премии по него. Възразява представеният протокол за ПТП да установява нарушение на ЗДвП на нейния доверител, както и обстоятелството, същият към датата на ПТП да е бил с отнето СУМПС. Оспорва механизма на ПТП. Прави възражение за съпричиняване на уврежданията от страна на другия водач – липсвали доказателства относно скоростта, с която се движил автомобил „Пежо 206”. Моли искът да бъде отхвърлен, при условията на евентуалност претендираната сума да бъде намалена.

По иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 500, ал. 2 от КЗ в тежест на ищеца е да докаже следните релевантни факти и обстоятелства: наличие на валиден договор за застраховка „Гражданска отговорност” между ищеца-застраховател и ответника; противоправно поведение на ответника при управление на МПС, от което са произлезли вреди; временно отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство на виновния водач; плащане от застрахователя на дължимото застрахователно обезщетение на увреденото лице или на обезщетения го застраховател за причинени от застрахования вреди; вид и размер на вредите. В тежест на ответника е да докаже възраженията си.

От представения от ищеца протокол за ПТП № 1598792 от 18.04.2016 г.,

както и от показанията на свидетелката Х.Б.А. - Р. се установява, че на 18.04.2016 г. около 10.05 ч. в гр. София, ул. „Джавахарлал Неру”, в района на изхода от магазин „Фантастико” е настъпило ПТП между лек автомобил „Крайслер” с ДК № *****, управляван от А. П. Й. и лек автомобил „Пежо 206” с ДК № *****, управляван от свидетелката. Както от приобщения протокол за ПТП, така и от свидетелските показания се установява, че вина за ПТП има А. Й., който излизайки от крайпътна територия - паркинга на магазин „Фантастико” на бул. „Дж. Неру”, не спазил правилата за движение по пътищата - не пропуснал движещия се по пътя лек автомобил „Пежо”, и реализира ПТП с него. С поведението си водачът нарушил чл. 37, ал. 3 ЗДвП - „Водачът на пътно превозно средство, излизащо на път от крайпътна територия, като двор, предприятие, гараж, паркинг, бензиностанция и други подобни, е длъжен да пропусне пешеходците и пътните превозни средства, които се движат по този път”.

Съдът кредитира изцяло представения от ищеца протокол за ПТП, като съобрази, че същият е съставен от трето лице – младши автоконтрольор към ОПП-СДВР въз основа на сведенията, получени от двамата водачи, участници в ПТП, които са подписали протокола без възражения. Подписите върху протокола не са оспорени от страните по делото. Съдът кредитира изцяло и показанията на свид. Р., като съобрази, че същите са логични, последователни и вътрешно безпротиворечиви, като намират подкрепа в протокола за ПТП и в заключението на САТЕ, приета по делото. В тази насока съдът съобрази, че свидетелката е и трето, незаинтересовано от изхода на делото лице. От значение е и обстоятелството, че същата потвърди подписа си, положен в протокола за ПТП в графата за „участник 2”.

Противоправното поведение на А. Й. се установява и от приобщеното по делото НП № 16-4332-008489 от 26.06.2016г., видно от което на виновния водач във връзка с процесното ПТП, за нарушение на чл. 37, ал. 3 ЗДвП му е наложена глоба в размер на 150 лева на основание чл. 179, ал. 2, вр. ал. 1, т. 5 ЗДвП. Видно от НП, върху него е направено отбелязване за връчването му на А. Й. на дата 25.01.2017г. и влизането му в сила на 02.02.2017 г.

Видно от приобщената по делото застрахователна полица № BG/22/116000936734 от 24.03.2016г., на посочената дата е била сключена застраховка „Гражданска отговорност” между собственика на лек автомобил „Крайслер”, управляван към датата на ПТП от виновния водач – А. Й. и ЗК „Л.И.” АД. Периодът на застрахователно покритие е бил от 24.03.2016г. – 13:24ч. до 24.03.2017г. – 23:59ч. Горното обуславя извода, че към датата на настъпване на процесното ПТП – 18.04.2016 г. гражданската отговорност на виновния водач, управлявал лек автомобил „Крайслер”, е била застрахована при ищеца. Изводите в тази насока намират подкрепа и в приобщената по делото справка от Гаранционен фонд.

Видно от представените от ищеца писмени доказателства, неоспорени от ответника: уведомление по щета по полица, доклад по щета № 0000-5060-16-100817/1, експертна щета, сравнителна експертиза по щета, 2 бр. опис – заключение, СУМПС на Х. Р., контролен талон на водач и свидетелство за регистрация на лек автомобил „Пежо” с рег. № *****/л. 11-17 от делото/,

във връзка с настъпилото ПТП била образувана щета при ищцовото дружество. Видно от представеното от ищеца платежно нареждане /л. 18 от делото/, на 05.08.2016 г. „ЗК Л.И.” АД е превело по сметка на Х. А. – Р. застрахователно обезщетение в размер на 1 405, 66 лева.

По отношение на спорното обстоятелство – притежавал ли е към датата на ПТП виновният водач А. Й., управлявал лек автомобил „Крайслер” с рег. № *****, СУМПС или същото е било временно отнето, на каквото основание в настоящото производство от страна на ищеца се претендира заплащане на обезщетението от ответника, настоящият състав на въззивния съд намира следното:

Видно от НП № 16-4332-008489 от 25.06.2016 г. (л. 86 от делото на СРС), с което на виновния водач А. П. Й. е била ангажирана административно-наказателната отговорност във връзка с процесното ПТП, на същия е била наложена и глоба в размер на 10 лева на основание чл. 183, ал. 1, т. 1 ЗДвП /”Наказва се с глоба 10 лв. водач, който не носи определените документи - свидетелство за управление, контролен талон и свидетелство за регистрация на управляваното моторно превозно средство”, за нарушение на чл. 100, ал. 1, т. 1 ЗДвП /”Водачът на моторно превозно средство е длъжен да носи свидетелство за управление на моторно превозно средство от съответната категория и контролния талон към него”. Тоест, по пункт 2 от НП административно-наказателната отговорност на виновния водач е била ангажирана и за това, че същият е управлявал МПС без да носи в себе си СУМПС, а не за това, че към този момент е бил с временно отнето СУМПС, какъвто е съставомерният елемент на чл. 500, ал. 2 КЗ. От диспозитива на наказателното постановление е видно още, че „Към 25.06.2016 г. на водача остават 27 контролни точки“.

По делото не са ангажирани доказателства, от които да се установява, че към момента на ПТП виновният водач да е бил с временно отнето СУМПС.

В приобщения по делото АУАН (л. 87 от делото на СРС), съставен срещу А. Й., е посочено, че последният е „без СУМПС“. В същия не е посочено, че е бил временно лишен от право да управлява МПС.

При сравнителния анализ на разпоредбите на чл. 500, ал. 2 и чл. 274, ал. 2 от КЗ /отм/ е видно, че законодателят е използвал различни формулировки в двете разпоредби. В чл. 274, ал. 2 от КЗ/отм/ използваният израз е "без свидетелство за управление", като съдебната практика еднозначно е приела, че този израз включва хипотезите, при които на лицето въобще не е издавано свидетелство за управление на съответната категория МПС, както и случаите, в които същото е отнето по реда на чл. 171, т. 4 от ЗДвП /в хипотезата на чл. 157, ал. 4 от ЗДвП, според която водач, на когото са отнети всички контролни точки, губи придобитата правоспособност и е длъжен да върне свидетелството за управление в съответната служба на Министерството на вътрешните работи/, като не се включват случаите, при които СУМПС е изгубено, забравено или с изтекъл срок на валидност /горните обстоятелства не правят водача неправопособен/ - решение № 80/16.09.2014 г. по т. д. №

В разпоредбата на чл. 500, ал. 2 изр. 1 хип. 1 от КЗ, действащ, законодателят е използвал термина правоспособност т. е. както от историческото, така и от логическото тълкуване, включително и при съобразяване смисъла и целта на регресната отговорност /наличие на поведение от страна на водача, което грубо и умишлено нарушава правилата за движение/ се налага извода, че се имат предвид хипотези, при които водача не е правоспособен да управлява съответната категория МПС т. е. хип. 1 изр. 1, ал. 2 на чл. 500 от КЗ се припокрива като смисъл със съществувалата в отм. КЗ чл. 274, ал. 2, т. е. тук се включват случаите, както изначална липса на издадено свидетелство за управление на МПС от съответната категория, така и отнемането му по реда на чл. 171, т. 4 от ЗДвП, съответно отнемане на всички контролни точки, тъй като водача след отнемането на контролните точни губи правоспособност т. е. приравнява се на изначална липса и за да придобие правоспособност е необходимо да се яви на изпит пред съответните органи за придобиване на такава правоспособност – ал. 5 чл. 157 от ЗДвП.

Втората хипотеза в изр. 1, ал. 1 на чл. 500 от КЗ урежда случаите на временно отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство като принудителна административна мярка или наложено наказание по административен или съдебен ред.

Горното тълкуване, отнесено към фактите по настоящото дело, водят до следните изводи:

В доклада по делото, приет за окончателен в първо съдебно заседание, първоинстанционния съд изрично е указал доказателствената тежест на страните във връзка с твърдените от тях релевантни към предмета на спора факти по реда на чл. 146, ал. 1 т. 5 от ГПК, която въззивния съд намира, че е правилно разпределена, изрично е посочено, че ищецът носи доказателствената тежест за установи, че ответникът към датата на ПТП е бил с временно отнето СУМПС.

В тази връзка единственото ангажирано от ищеца доказателство е изявлението на актосъставителя в протокола за ПТП, че водачът е с „отнето“ СУМПС. Действително, протоколът за ПТП по своята правна природа представлява официален свидетелстващ документ по смисъла на чл. 179, ал. 1 ГПК, ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила относно обективизираните в него обстоятелства за датата, мястото, причинените вреди на автомобила, пътна обстановка т. е. извършените от съответното длъжностно лице действия и констатирани лично от него обстоятелства в кръга на неговата компетентност. Такова е и удостоверяването за наличие или не на свидетелство за управление на водачите. Длъжностното лице може да констатира, че има свидетелство за управление на МПС от съответна категория, дори с изтекъл срок на валидност или че такова не се представя от водача, но същия не е компетентен да установява правоспособност за управление на МПС, при условие, че липсва официална справка за наличието или липса на такава. Тук е важно да се направи разграничението между документа удостоверяващ и доказващ правоспособността и придобиване и

притежаване на правоспособността.

Следователно направеното и вписано в протокол за ПТП изявление на длъжностното лице, съставило протокола за ПТП, за неправопособност не се обхваща от официалната удостоверявателна сила на документа. Не може да бъде споделен изводът, че подписвайки протокол за ПТП, ответникът изразява съгласие с вписаното в него от длъжностното лице. Това е така, тъй като подписът на участника в ПТП се изисква като реквизит на протокол за ПТП. Нито самият документ, който се попълва от длъжностно лице по утвърден образец, нито в закон или друг нормативен акт, е посочено, че подписвайки документа участникът в ПТП изразява съгласие с всички вписани констатации в него, тъй като протоколът се съставя едностранно от компетентното лице – актосъставителя и няма характер на каквато и да е договореност или съгласие, за разлика от двустранния протокол за ПТП, който се съставя само от частноправни субекти и при съгласие между същите относно механизма на ПТП и щетите.

В този смисъл, отразеното в АУАН, че водачът е неправопособен, както и отразената като нарушена норма на чл. 150 ЗДвП не обвързва по никакъв начин съда, за разлика от наказателното постановление, с което е ангажирана административно-наказателната отговорност на лицето, но за нарушение на чл. 100, ал. 1, т. 1 ЗДвП, а именно за това, че към момента на управление на МПС, същият не е носил СУМПС.

Управлението на МПС без да се носи и представи на контролните органи свидетелство за управление на МПС, е нарушение на разпоредбите на ЗДвП и за което водачът носи административно-наказателна отговорност, чийто състав е различен от хипотезата на чл. 500, ал. 2 КЗ и не е равнозначно на липса на правоспособност на водача за управление на съответната категория МПС или временно отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство.

Що се отнася до приетата по делото ЗППАМ № 16-4332-001025 от 19.04.2016 г., с която на собственика на лек автомобил „Крайслер” с рег. № ***** е била наложена принудителна административна мярка – временно спиране от движение на МПС за срок до 1 месец на основание чл. 171, т. 2, б. „и” ЗДвП /ред. ДВ бр. 13/16.02.2016г., действаща към датата на ПТП/, съгласно който – „За осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения се прилагат следните принудителни административни мерки: ...т. 2 – „временно спиране от движение на пътно превозно средство”:....б. „и” – „на собственик, който допуска или предоставя управлението на моторно превозно средство на лице, което не притежава съответното свидетелство за управление и/или е употребило алкохол с концентрация в кръвта над 0,5 на хиляда или друго упойващо вещество - за срок до един месец”, при липса на безспорни доказателства относно влизане в сила на наложената ЗППАМ, съдът не би могъл въз основа на този документ да направи изводи за това, че към датата на ПТП виновният водач А. П. Й. е управлявал МПС след като временно му е било отнето СУМПС. Още повече при наличие на влязло в сила НП, с което административно-наказателната отговорност на А. П. Й. е била ангажирана не

за управление на МПС след временно отнето СУМПС, а за това, че същият управлява МПС без да носи в себе си СУМПС.

При така установеното съдът счита, че искът по чл. 500, ал. 2 КЗ се явява недоказан и неоснователен, доколкото ангажираните по делото доказателства не водят до извод – към настъпване на ПТП, виновният водач – А. Й. да е управлявал МПС, след като временно му е отнето СУМПС.

При съвпадение на крайните изводи на двете съдебни инстанции, обжалваното решение като правилно, следва да бъде потвърдено, а въззивната жалба на ищеца – оставена без уважение.

По разноските:

При този изход на делото право на разноски има въззиваемият – ответник, но същият не е сторил такива, доколкото по делото е бил представляван от назначения му от съда особен представител.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 15274 от 30.12.2022 г., постановено по гр. д. № 20211110147737 по описа за 2021 г. на СРС, 61 състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____